

Σοφοκλέους «Αντιγόνη» / Ομάδα Σημείο Μηδέν Αρχαίο Θέατρο Δωδώνης / 3 Αυγούστου 2019

Γιάννης Οικονομίδης

08/08/2019

Αν και αξίζει μια μεγάλη διεξοδική ανάλυση, ας πούμε δυο λόγια γι' αυτή την αξιολογη εμπειρία. Ξεκινάμε από τον μοναδικό, γεμάτο ενέργεια χώρο της Δωδώνης. Ένα θέατρο των 18000 θέσεων στους αρχαίους χρόνους. Σήμερα λίγα καθίσματα είναι αποκατεστημένα να δεχτούν τους επισκέπτες, πολλοί από αυτούς της συνομοταξίας του Homo Electronicus.

Από τους πρώτους στίχους της «Αντιγόνης» του Σοφοκλέους που παρακολουθήσαμε, από την ομάδα «Σημείο Μηδέν» στην υπέροχη μετάφραση του Δημήτρη Δημητριάδη και στη Διονυσιακή σκηνοθεσία του Σάββα Στρούμπου, νιώσαμε αυτό το ρίγος και το δέος της πολλών χιλιετηρίδων συνέχειας της γλώσσας, των μύθων, του ήθους, του Θεάτρου. (Ναι, με κεφαλαίο Θήτα).

Καθισμένοι στις ίδιες κερκίδες με τους πριν δύο, τουλάχιστον, χιλιετηρίδες θαμώνες, ακούγαμε τη συνέχεια του ελληνικού λόγου και συγκινιόμασταν με τα πάθη της Αντιγόνης, το αιώνιο δίλημμα ανάμεσα στους θείους νόμους και τους νόμους των ανθρώπων, και όλα τα καίρια εμβόλιμα για την πολιτεία και την δημοκρατία.

Η σκηνοθεσία του Στρούμπου για άλλη μια φορά διονυσιακή με μια ενέργεια που ξεκινούσε από το κοίλον και σκορπιζόταν στους θεατές. Οι περισσότεροι συμμετείχαν. Σε κάποιους, δυστυχώς, η ηλεκτρονική ενέργεια ξεπερνούσε τον Λόγο. Διονυσιακή η ενέργεια μεν, αλλά άφηνε τον λόγο απόφιο, συνεχή και ποιητικό να αγγίζει και τον τελευταίο ενεργό θεατή. Η ενσυναίσθηση και η μέθεξη ήταν εμφανής στους θεατές. Ούτε η Αντιγόνη ή ο Κρέοντας, ο Αίμων ή η Ευρυδίκη τους άφηναν ασυγκίνητους. Ούτε ο λόγος του Χορού, του Τειρεσία, του φύλακα και των Αγγελιαφόρων τους άφησαν αφιλοσόφητους. Από την άλλη η σκηνοθεσία μας θύμιζε ότι πρόκειται για θέατρο. Μια δυναμική αποστασιοποίηση μας θύμιζε ότι έχουμε να κάνουμε με θέατρο και η

μέθεξη να δίνει χώρο στη βαθύτερη έννοια του «μίμησις πράξεως σπουδαίας καὶ τελείας...».

Επτά άξιοι ηθοποιοί υποκρίθηκαν τα εννιά πρόσωπα της τραγωδίας, όπως και τον χορό των Θηβαίων γερόντων. Το ρόλο της Αντιγόνης επωμίστηκε άξια η Έβελυν Ασουάντ. Σπαρακτική οδηγήθηκε μονόδρομα, χωρίς ίχνος αμφιβολίας για το δίκαιο που καθορίζουν οι «άγραφοι κι αλάθητοι νόμοι των Θεών». Παλιοί μας γνώριμοι από το θέατρο της οδού Λεωνίδου και η Έλλη Ιγγλίζ που υποδύθηκε τον Τειρεσία και την Κορυφαία του Χορού, όπως και ο Κωνσταντίνος Γώγουλος που υποδύθηκε τον Κρέοντα. Άξιοι και οι δύο των απαιτητικών ρόλων. Θα ήταν άδικο να μην αναφέρουμε τους άγνωστους σ' εμάς αλλά άξιους στους ρόλους τους, Ανδρομάχη Φουντουλίδου (Ισμήνη, Άγγελος), Γιάννη Γιαραμαζίδη (Αίμων), Ρόζυ Μονάκη (Ευριδίκη, Κορυφαία Χορού), Στέλιο Θεοδώρου Γκλίναβο (Φύλακας, Εξάγγελος). Όλοι υπηρέτησαν και τη μέθοδο αλλά και το κείμενο.

Η όλη παράσταση εξέπεμπε Ήθος: ήθος του πανανθρώπινου μεγάλου διλήμματος, ήθος για την ποιητική του λόγου. Ήθος για την αίσθηση συνέχειας της γλώσσας μας. Ο συνδυασμός της ποιητικής μετάφρασης του Δημητριάδη με το πρωτότυπο κείμενο του Σοφοκλή σε έκανε να νιώθεις αυτό το δέος της υπερχιλιόχρονης συνέχειας. Ήθος της σκηνοθεσίας και διδασκαλίας. Ο Σάββας Στρούμπος μας εκπλήσσει θετικά με όποιο είδος καταπιάνεται. Τον έχουμε απολαύσει στο λιλιπούτειο Θέατρο Άττις – Νέος Χώρος. Το πείραμά του να βγει στον ανοικτό χώρο πέτυχε και του ευχόμαστε και την Επίδαυρο. Ήθος των ηθοποιών. Σώμα, εκφορά λόγου, ρυθμός, κίνηση, υπηρετούσαν με συνέπεια και την τελευταία λεπτομέρεια της πανανθρώπινης αυτής τραγωδίας. Ήθος που εκχυλιζόταν από τη λιτότητα. Συνεχώς μου ερχόταν στο νου ο στίχος του Σεφέρη, «.....Δε θέλω τίποτ' άλλο παρά να μιλήσω απλά...». Απλά χωρίς στολίδια και περιττά πλουμίδια η παράσταση άφησε τον Λόγο μέσω των ηθοποιών να μας αγγίξει, να μας συγκινήσει, να μας προβληματίσει για άλλη μια φορά, να μας ριγήσει μέσα στον ιερό χώρο, γύρω από τα αδρά Ηπειρώτικα βουνά, κάτω από έναν έναστρο ουρανό, τον ίδιο ίσως που εδώ και χιλιάδες χρόνια ακουγόταν ο αθάνατος λόγος.

Ταξιδιώτες του κόσμου, κρατάμε στη βαλίτσα που μας αναλογεί ό,τι καλύτερο, σαν συσκευή αναπνοής για να διασχίσουμε τη μπόχα της

εποχής μας. Σ' αυτή τη βαλίτσα, σε περίοπτη θέση θα κρατήσουμε και την παράσταση της Αντιγόνης από την Ομάδα Σημείο Μηδέν.